

7412 SAYILI İSTANBUL FİNANS MERKEZİ KANUNU HAKKINDA BİLGİ NOTU

İstanbul Finans Merkezinin önde gelen küresel finans merkezlerinden biri olmasını sağlamayı amaçlayan 7412 sayılı İstanbul Finans Merkezi Kanunu (“Kanun”) 28.06.2022 tarihli ve 31880 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanun ile getirilen yeni düzenlemelere ilişkin özeti aşağıda bulabilirsiniz.

I. KANUN’UN AMACI VE KAPSAMI

Kanun ile Türkiye Cumhuriyeti’nin finansal rekabet gücünü uluslararası alanda artırmak, finansal piyasalar ile ürün ve hizmetlerin gelişmesine ve derinleşmesine katkıda bulunmak, uluslararası finans ve sermaye piyasalarına entegrasyonu güçlendirmek ve bu sayede İstanbul Finans Merkezinin (“İFM”) önde gelen küresel finans merkezlerinden biri olmasını sağlamak amaçlanmaktadır.

Kanun, İFM alanını, İFM’nin yönetilmesine ve işletilmesine dair hükümleri, İFM’de gerçekleştirilen faaliyetleri ve bu faaliyetlere dair teşvik, indirim, istisna ve muafiyetleri düzenlemektedir.

II. İFM’DE FAALİYET GÖSTEREBİLECEK FİNANSAL KURULUŞLAR

İFM’de faaliyette bulunabilecek finansal kuruluşlar, finansal faaliyetlerde bulunan tüzel kişiler, bunların şubeleri, irtibat büroları, temsilcilikleri ve ulusal varlık fonları olarak sayılmıştır.

Finansal faaliyetler, Kanun’da aşağıda sayılan kanunlar kapsamında belirtilen faaliyetler, hizmetler ve işlemler olarak tanımlanmıştır:

- 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun,
- 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu,
- 5411 sayılı Bankacılık Kanunu,
- 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu,
- 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu,
- 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu,
- 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu,
- 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun.

Ancak finansal kuruluşların kendi nam ve hesabına gerçekleştirdikleri türev işlemleri, portföylerine varlık alma veya portföylerinden varlık satma işlemleri ile yurt içinde yerleşik kişilerin tasarruflarını yurt dışına çıkaran faaliyetleri, hizmetleri ve işlemleri finansal hizmet ihracatı olarak değerlendirilmeyecektir.

III. İFM’DE FAALİYET GÖSTERME ŞARTLARI

Kanun’da düzenlenen indirim, istisna ve diğer vergi avantajlarından faydalanma imkanı (i) katılımcı belgesi alma, (ii) ofis alanında yer alma ve (iii) finansal hizmet ihracatı gerçekleştirme şartlarına bağlanmıştır.

(i) Katılımcı belgesi alma

İFM'de faaliyet göstermek isteyen katılımcılara Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi tarafından katılımcı belgesi verilir. Katılımcı, katılımcı belgesi olarak ofis alanında faaliyet gösterecek gerçek ve tüzel kişileri, bunların şubeleri ile temsilciliklerini, adi ortaklıkları, irtibat bürolarını, bölgesel yönetim merkezlerini ve ulusal varlık fonlarını ifade etmektedir. Katılımcı belgesi verilmesine, katılımcı belgesi muafiyet koşullarına, katılımcı belgesinin askıya alınması ve iptaline ilişkin hususlar dâhil katılımcı belgesine dair usul ve esaslar uygulama yönetmeliğinde düzenlenecektir.

(i) Ofis alanında yer alma

Ofis alanı, İFM sınırları içerisinde kullanılabilen, ofis kullanım amacına özgülenmiş bağımsız bölümlerden oluşan alan olarak tanımlanmıştır. İFM sınırları ise Kanun ekindeki (1) sayılı koordinatlı kroki ve liste ile tespit edilmiştir.

(ii) Finansal hizmet ihracatı gerçekleştirme

Katılımcı belgesi olarak finansal faaliyet gösteren kuruluşların yurt dışında yerleşik kişilere sundukları finansal hizmetler, hizmetten nihai olarak yurt dışında faydalanılması koşuluyla, finansal hizmet ihracatı olarak değerlendirilir.

IV. İFM'DE FAALİYET GÖSTERME SONUCUNDA UYGULANACAK İSTİSNA VE İNDİRİMLER

➤ **Finansal hizmet ihracatı niteliğindeki işlem ve faaliyetlere ilişkin istisna ve indirimler:** Katılımcı belgesi almış finansal kuruluşlar tarafından İFM'de gerçekleştirilen **finansal hizmet ihracatı niteliğindeki;**

a) Faaliyetler kapsamında elde edilen kazançların %75'i kurumlar vergisi matrahının tespitinde, kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla, kurum kazancından indirilir. Kanun'un Geçici 1.maddesi uyarınca kurumların 2022 ila 2031 yılları vergilendirme dönemlerine ait kurum kazançları için bu oranın %100 olarak uygulanacaktır.

b) İşlemler ile bu işlemler nedeniyle lehe alınan paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden müstesnadır.

c) Faaliyetlere ilişkin işlemler her türlü harçtan, bu işlemlere ilişkin düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır.

➤ **İstihdama ilişkin istisna:** Katılımcı belgesi almış finansal kuruluşların İFM'de istihdam ettikleri personele ödenen aylık ücretin gerçek safi değerinin; yurt dışında en az beş yıllık mesleki tecrübeye sahip kişilerde %60'ı, yurt dışında en az on yıllık mesleki tecrübeye sahip kişilerde ise %80'i gelir vergisinden müstesnadır. Bu fıkra kapsamında belirtilen istisna, İFM'de çalışmaya başlamadan önceki son üç yılda Türkiye'de çalışmamış olan personelin ücret gelirlerine uygulanır.

Ayrıca, İFM'de faaliyet gösterecek katılımcılar ile en az üç ülkede aktif olarak faaliyet gösteren katılımcıların bölgesel hazine ve finansal yönetim merkezleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu uyarınca düzenlenen çalışma izni ile yabancı uyruklu personel çalıştırabilir. Bu kapsamda yapılacak çalışma izni başvuruları 6735 sayılı Kanununun 16. maddesi çerçevesinde istisnai olarak değerlendirilir.

➤ **Taşınmazlara ilişkin istisna:** İFM'de yer alan taşınmazların kiralanmasına dair işlemler her türlü harçtan ve bu işlemlere ilişkin düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır.

V. KATILIMCILARA YÖNELİK DİĞER ORTAK DÜZENLEMELER

Katılımcıların tutmak zorunda oldukları defterler ile düzenleyecekleri belgelerin yabancı para birimiyle tutulabilmesi ve düzenlenebilmesine ilişkin olarak, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine bağlı olmaksızın düzenleme yapmaya **Hazine ve Maliye Bakanlığı** yetkilidir.

Katılımcıların kendi aralarında ve İFM'de yürüttükleri faaliyetler kapsamında düzenlenen her nevi muamele, mukavele ve muhabere hakkında 805 sayılı İktisadi Müesseselerde Mecburi Türkçe Kullanılması Hakkında Kanununun 1. ve 3. maddeleri uygulanmaz.

Katılımcıların kendi aralarında İFM'de yürüttükleri faaliyetler kapsamında, katılımcıların faaliyetlerinin tabi olduğu mevzuata aykırı olmaması kaydıyla, özel hukuka tabi olarak yaptıkları her nevi işlem ve sözleşmelerde serbestçe hukuk seçimi yapılabilir.

VI. EN AZ ÜÇ ÜLKEDE AKTİF OLARAK FAALİYET GÖSTEREN KATILIMCILARA İLİŞKİN DÜZENLEMELER

En az üç ülkede aktif olarak faaliyet gösteren katılımcıların bölgesel hazine ve finansal yönetim merkezleri hakkında da IV. ve V. başlıklar altında açıklanan vergi ve diğer mali yükümlülüklerle ilişkin istisna ve indirimler ve katılımcılara yönelik diğer ortak düzenlemeler uygulanacaktır.

VII. İFM'İN İDARESİ VE YÖNETİMİ

Katılımcıların faaliyetlerine ilişkin izin, ruhsat, lisans ve benzeri onay başvuruları ile bunların çalışanlarına ve bu çalışanların bakmakla yükümlü olduğu kişilere ilişkin izin ve onay gibi başvuruların yapılabilmesi ve bu başvuru süreçlerinin hızlandırılması amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarının ilgili birimlerinin görev alacağı "tek durak büro" oluşturulacaktır. Tek durak büroda; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı temsilcileri ile bu bakanlıklarca gerekli görülmesi hâlinde bunların bağlı, ilgili, ilişkili kuruluşları veya bu bakanlıkların denetiminde olan kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ve ilgili ilçe belediyesi temsilcileri yer alır.

Tek durak büro, ilgili mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi tarafından sevk ve idare edilecektir. İhtiyaç duyulması hâlinde farklı bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları da tek durak büroya dâhil edilebilir. Tek durak büronun işleyişine dair usul ve esaslar uygulama yönetmeliğinde düzenlenecektir.

İFM'de tüm altyapı ve üstyapının işletilmesi, yönetilmesi, bağımsız bölümlerin ve alanların kiralanması ile kamuya ait olan ve imar planında belirlenen fonksiyonlar doğrultusunda ilgili kurumlara tahsis edilmiş alanlar hariç olmak üzere umumi hizmetlere ayrılmış yol, meydan, yeşil alan, park ve benzeri yerlere dair her türlü yönetim faaliyeti yirmi yıl süreyle Türkiye Varlık Fonu tarafından kurulan ve özel hukuk hükümlerine tabi olarak faaliyet gösteren anonim şirket (yönetici şirket) tarafından gerçekleştirilecektir.

VIII. SONUÇ

Kanun ile İFM'nin küresel bir merkez olmasının hedeflendiği ve bu doğrultuda kamu ve özel sektör bankalarını, portföy yönetim şirketlerini, aracı kurumları, sigorta şirketlerini, profesyonel hizmet şirketleri ile farklı kategorilerden ulusal ve uluslararası finansal kuruluşların finansal hizmet ihracatı niteliğindeki faaliyetlerine ilişkin kolaylıklar sağlanarak diğer uluslararası finans merkezlerinde faaliyet gösteren finansal kuruluşlar ile rekabeti sağlamak amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Son olarak, yukarıda anılan ve Kanun'un uygulanmasına ilişkin detayları içerecek olan uygulama yönetmeliğinin kısa süre içerisinde yayınlanması beklenmektedir.

* * *

Yukarıdaki notumuza ilişkin herhangi bir sorunuz olması halinde bizlere her zaman ulaşabilirsiniz.

Güner Hukuk Bürosu 1996 yılında kurulmuştur. Kuruluşundan bu yana; şirketler hukuku, birleşme ve devralmalar, banka-finans, enerji, teknoloji, medya-telekomünikasyon ve uyuşmazlık çözümleri alanlarında Türkiye'nin önde gelen ofislerinden biri haline gelmiştir.

İletişim

Ömer Erdoğan

Ortak

oe@guner.av.tr

Defne Uslu

Stajyer

du@guner.av.tr

Güner Hukuk Bürosu
Levent Caddesi, Alt Zeren Sokak No.7
Levent 34330, İstanbul
T +90 212 282 4385
F +90 212 282 4305
info@guner.av.tr
www.guner.av.tr